

Asia: VN/32478/2021

Kaivosveron toteuttamista arvioivan työryhmän arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää selvitetystä kaivosveromalleista rojaltiin perustuvaa mallia käyttökelpoisimpana lähtökohtana jatkovalmistelulle.

Kaivosvero lisää kaivostoiminnan sosiaalista hyväksyttävyyttä erityisesti kaivosten kotikunnissa. Hyväksyttävyyks nousee hyvin tärkeäksi arvoksi ilmastomuutoksen edellyttämien uusiutumattomiin luonnonvarojen käytön kasvaessa voimakkaasti. Ilmastoinvestointien hyöty jää usein kaivosalueiden ulottumattomiin.

Ympäröivien luonnonvarojen hallinta ja käyttö koskee eniten niiden lähistöllä asuvia ihmisiä. Hallinta- ja vallintamalleista huolimatta alueen luonnonvaroja pidetään omina. Näiden voimavarojen käyttöön paikallisilla asukkailla pitää olla muita suomenkansalaisia suurempi puhevalta. Tämä toteutuu hallinnollisesti nyt pääosin kunnallishallinnon tehtävien ja niihin liittyvien valtuuksien kautta. Talouden hyödyn näkökulmasta tilanne ei ole tasapainossa oikeutettuihin odotuksiin nähden.

Malli tukee ennakoitavuutta kaivostoiminnan toimintaedellytyksiä selvitetessä sekä luo vakaan pohjan investointien kannattavuuden tarkastelulle.

Kaivostoiminta vaatii ympäröivältä yhteiskunnalta kuljetus ja muiden julkisten palveluiden toteuttamiseksi paikallisesti katsottuna suuria investointeja. Kuntien verotulokertymät huomioiden niiden toteuttamiseen ei useinkaan ole varoja. Tarpeellisten investointien ajallisesti ja laadullisesti toteutus vaatii nykyistä systemaattisempaa yhteistyötä valtion hallinnon ja kuntien kesken. Sopimukselliset yhteistyömallit kuntien ja valtion välillä olisi syytä laajentaa myös suurten investointien toteutukseen. Sopimuksellinen yhteistyömalli tukee nyt esitettyä verotuoton

jakomallia, jos valtio vastaa infrastruktuurin osalta vastuullaan olevista investoinneista nykyistä paremmin. Ilman nykyistä kehittyneempää suurinvestointien edistämisen yhteistyömallia kunta-valtiosuhteen tulee harkita kuntien kaivosverontuoton jako-osuuden kasvattamista esitetystä.

Pauli Harju
maakuntajohtaja Pohjois-Pohjanmaan liitto